

บทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา*

ROLES OF WOMEN AFFECTING THE DEVELOPMENT OF SUBDISTRICT MUNICIPALITIES IN NAKHON RATCHASIMA PROVINCE

ณิชาภา ศิริสรวงษ์*

Nichabha Sirisorawongse

คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ปทุมธานี ประเทศไทย

Faculty of Political Science, Pathumthani University, Pathum Thani, Thailand

*Corresponding author E-mail: Nit_2051@hotmail.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา 2) เพื่อวิเคราะห์บทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา และ 3) เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา เป็นวิจัยแบบผสมผสานวิธีระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ การวิจัยเชิงปริมาณจำนวน กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 22 คน เครื่องมือการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ความถดถอยพหุคูณ ผลการศึกษาพบว่า 1) การพัฒนาของเทศบาลตำบลใน จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย พบว่า ด้านสังคม ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.27) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเมือง ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.32) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.31) 2) การวิเคราะห์บทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา บทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจและบทบาทสตรีด้านการบริหารงานส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ส่วนบทบาทสตรีด้านอื่น ๆ ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) เสนอแนวทางในการพัฒนาเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ให้สนับสนุนการพัฒนาศักยภาพสตรีเป็นผู้รอบด้าน ทั้งทางด้านการบริหารงาน ด้านเศรษฐกิจ การเปิดโอกาสให้บทบาทของสตรีในกิจกรรมทางสังคม ตลอดจนส่งเสริมให้สตรีได้มีบทบาททางสังคมมากขึ้น ให้ทันต่อสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง และรูปแบบการขับเคลื่อนบทบาทสตรีต่อการพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: บทบาทสตรี, การพัฒนาท้องถิ่น, เทศบาลตำบล

Abstract

The research purposes were 1) to study the development levels of subdistrict municipalities in Nakhon Ratchasima Province; 2) to analyze the roles of women affecting the development of subdistrict municipalities in Nakhon Ratchasima Province; and 3) to present the guidelines for development of subdistrict municipalities in Nakhon Ratchasima Province. This was the quantitative

* Received July 10, 2023; Revised July 25, 2023; Accepted August 2, 2023

and qualitative research. The quantitative sample group was the 400 people, the research instrument was the questionnaire; the qualitative key informants consisted of 22 people, the research instrument was the in - depth interview form. The data analysis statistics were the frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression analysis. The research findings were 1) the development of subdistrict municipalities in Nakhon Ratchasima Province found the overall was at high level ($\bar{X}$ = 3.59, S.D. = 0.19), the descending mean were the social aspect ($\bar{X}$ = 3.66, S.D. = 0.27), the political aspect ($\bar{X}$ = 3.61, S.D. = 0.32), and the economic aspect ($\bar{X}$ = 3.50, S.D. = 0.31), respectively; 2) the analysis of the women' roles that affected the development of subdistrict municipalities in Nakhon Ratchasima Province, the women' roles on the economic aspect and the women roles on the administration aspect affected the development of subdistrict municipalities in Nakhon Ratchasima Province at statistical significant level .05 but women's roles in other aspects had none of statistical significance level; and 3) the suggestion of the approach for subdistrict development in Nakhon Ratchasima Province should support the development of women's potential to become well - rounded in both the administration aspect and the economic aspect, give an opportunity for women' roles in social activities, as well as encouraging women to be more involved in social roles to keep up with the changing environment and the model to drive women's role in sustainable community development.

Keywords: Women Roles, Local Development, Subdistrict Municipalities

บทนำ

ในสภาวะสังคมปัจจุบัน มีการเปลี่ยนแปลงลักษณะโครงสร้างสังคมและเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนถูกบีบคั้นและรัดตัวมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ภายใต้ภาวะของการแข่งขันทางสังคมและค่าครองชีพที่สูงขึ้น ส่งผลให้ประเทศมุ่งเป้าหมายการพัฒนาไปสู่การมีผลิตภัณฑ์มวลรวมของ ประเทศ (GDP) ที่สูงขึ้น การพัฒนาที่มุ่งเน้นการเติบโตทางเศรษฐกิจเพียงมิติเดียวได้ก่อให้เกิด การพัฒนาที่ไม่สมดุล ส่งผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศแบบองค์รวม ในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมในระยะยาว ทำให้การปรับเปลี่ยนนโยบายไปสู่แนวทางการพัฒนาที่มุ่งเน้นการ เติบโตทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน (sustainable growth) จึงเป็นสิ่งที่ทั่วโลกเริ่มหันมาให้ความสำคัญ โดยสหประชาชาติได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (sustainable development goals: SDGs) ภายในระยะเวลา 15 ปี (ค.ศ. 2015 - 2030) ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาด้านต่าง ๆ ที่ครอบคลุมทั้ง 17 เป้าหมาย (goal) และกลายมาเป็นแนวทางการ พัฒนาของประเทศต่าง ๆ รวมทั้งประเทศไทย (YSDA Thailand, 2015) การมองสถานะภาพของเพศหญิงส่วนใหญ่ในสังคมมักเป็นการมองสถานะของเพศหญิง ในลักษณะที่แสดงให้เห็นความต่ำต้อยกว่าสถานะของเพศชายมากกว่า และทฤษฎีที่ว่านี่เองเห็นผลในความเป็นจริงที่ว่าเพศหญิงถูกเลือกปฏิบัติอย่างไม่สุจริตธรรมการมองถึงสถานะของเพศหญิงการกระทำดังกล่าวนี้มีผลถึงการโต้แย้งเรื่องสิทธิของเพศหญิงมากขึ้นและบ่อยครั้งยิ่งขึ้น เหตุหนึ่งนั้นเป็นผลมาจากสถานการณ์ของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปในทางซึ่งกระตุ้นเพศหญิงให้สำนึกยิ่งขึ้น ถึงความต่ำต้อยในสถานะภาพของตนเห็นว่าการเอาเปรียบจากเพศชายกลายเป็นความไม่ยุติธรรมของสังคมที่มองเห็นชัดเจนขึ้น ผู้หญิงต้องรับผิดชอบมากขึ้น (สุกฤตา จินดาพรหม และโชติมา แก้วกรอง, 2556)

ความเป็นผู้นำทางการบริหารของสตรีที่ผ่านมาในอดีตสาเหตุหนึ่ง คือ การมองเห็นความแตกต่างทางกายภาพระหว่างเพศหญิงกับเพศชายและความแตกต่างที่ว่านี่เอง ถูกนำมาอธิบายถึงสถานะของแต่ละฝ่ายเรื่อยมา ขึ้นอยู่กับสังคมและวัฒนธรรมความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ และทัศนคติของผู้คนในสังคมแต่ละชาติ เช่น กรณีของ

สังคมไทยแต่ดั้งเดิมที่มองเห็นสถานะของเพศหญิงเป็นเพียง “ช้างเท้าหลัง” ของเพศชายเสมอมา ซึ่งบนความไม่เท่าเทียมกันระหว่างเพศชายกับเพศหญิงนี้เป็นผลกระทบและสืบเนื่องมาจากบริบทในประวัติศาสตร์ บริบทที่ว่านี้คือการสะสมทุน การสะสมทุนนี้หมายความว่าไปถึงการหาของป่า การล่าสัตว์ เพื่อการดำรงเลี้ยงชีพ รวมไปถึงการทำการเพาะปลูก อันเป็นที่ทราบดีอยู่แล้วว่าเพศชายนั้นมีพลังกำลังที่มากกว่าเพศหญิง และในบริบทการสะสมทุนดังกล่าวเพศชายก็สามารถกระทำได้ปริมาณที่มากกว่าเพศหญิง จึงส่งผลทำให้เพศชายมีอำนาจใจการบริโภค การสร้างพื้นที่สาธารณะได้มากกว่าเพศหญิง และเหตุที่ว่านั้นทำให้เพศหญิงจำต้องจัดการเพียงแต่เรื่องภายในที่ไม่ใช่เรื่องสาธารณะเช่นเดียวกับเพศชาย กล่าวคือ เพศชายนั้นมักจะเกี่ยวข้องกับการปกครอง มีความสามารถในการแสดงความคิดเห็นทางการเมือง และเป็นอิสระในการออกไปทำงานนอกบ้านได้ แต่หากตรงกันข้ามกับเพศหญิง และการณ์ที่ว่านั้นส่งผลให้เกิดความไม่เท่าเทียมกันโดยที่เพศหญิงไม่สามารถกระทำตามพฤติกรรม ดังกล่าวดังเพศชายได้ ดังที่ได้กล่าวนั้น ทำให้เราทราบว่า ความไม่เท่าเทียมระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย ไม่ว่าจะเป็นในส่วนพื้นที่ส่วนตัว หรือกระทั่งพื้นที่สาธารณะเป็นความไม่เป็นธรรมที่สั่งสมมายาวนานจากประวัติศาสตร์ที่เพศหญิงนั้นถูกกดขี่ทางอำนาจมาหลายยุคสมัย (ชยาภรณ์ จตุพรประสิทธิ และคณะ, 2560)

ทั้งนี้ สภาพปัญหาความไม่เท่าเทียมระหว่างสตรีและบุรุษส่งผลให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ได้ตระหนักถึงสภาพปัญหา โดยรัฐบาลไทยได้ให้ความสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาสตรีมาอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมการพัฒนาสตรีมากขึ้น เพราะถือว่าการพัฒนาสตรีเป็นนโยบายที่สำคัญในหลายมิติ เห็นได้จากนโยบายที่ปรากฏในแผนพัฒนาสตรี ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 ให้ความสำคัญและกำหนดวัตถุประสงค์ของแผนพัฒนาสตรีในการสร้างสังคมไทยให้มีความเสมอภาค คนในสังคมมีเจตคติที่ดี ตระหนักและยอมรับถึงบทบาทสตรีในบริบทต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อให้สังคมไทยมีความเป็นธรรมและยุติธรรม โดยสตรีทุกกลุ่มมีโอกาเข้าถึงและได้รับการศึกษาทุกระดับ มีโอกาสเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ อย่างเหมาะสม มีความมั่นคงในชีวิตและสุขภาพที่ดีขึ้น สตรีมีศักยภาพและความมั่นใจในการบริหารและการตัดสินใจในทุกระดับ (สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, 2554) นอกจากนี้ ท่ามกลางสภาวะของโลก หรือสถานการณ์ในปัจจุบันที่ให้ความสำคัญกับความเท่าเทียม ความเสมอภาค ไม่ว่าจะเป็นเพศสภาพใด ๆ ก็ตาม จึงทำให้องค์กรให้ความสำคัญกับความสามารถของบุคคลมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการให้โอกาสความก้าวหน้าในงานอย่างเท่าเทียมกัน โดยผลจากการสำรวจในปี พ.ศ. 2559 พบว่า ประเทศไทยมีจำนวน CEO ที่เป็นเพศหญิงเป็นอันดับสามของโลก (ชยาภรณ์ จตุพรประสิทธิ และคณะ, 2560)

รัฐบาลจึงได้กำหนดนโยบายเพื่อการพัฒนาสตรีไปสู่ลักษณะที่พึงประสงค์ โดยให้มี ความพร้อมใน 3 ด้าน คือ คุณลักษณะส่วนตัว ชีวิต ครอบครัว และการมีส่วนร่วมในสังคมต่อ การขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานรากในชุมชน เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยกระตุ้นให้สตรีมีความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์มีความขยันหมั่นเพียร มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองให้มีลักษณะเป็น ผู้ที่สามารถจะช่วยเหลือตนเองและครอบครัวได้รวมทั้งมีความรู้ในการประกอบอาชีพ สร้าง งาน สร้างรายได้แก่ตนเองและครอบครัว (กิตติสันต์ ทัดตะพันธ์, 2553) และสร้างฐานชุมชนให้มีความเข้มแข็งโดยให้กลุ่มสตรี ในชุมชนมีการพัฒนาศักยภาพทั้งทุนมนุษย์และทุนทางสังคม (สมหมาย ภักดีชาติ, 2563) ดังนั้น การพัฒนาที่ก่อให้เกิดความสมดุลหรือมีปฏิสัมพันธ์ที่ เกื้อกูลกันในระหว่างมิติอันเป็นองค์ประกอบที่จะทำให้ชีวิตมนุษย์อยู่ดีมีสุข ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม บทบาทการดำเนินงานของสตรีรวมถึงการรวมกลุ่ม โครงสร้าง และปัจจัยที่มีอิทธิพลในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน จากที่กล่าวไว้ข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจวิจัยเรื่อง บทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการนำผลการศึกษาไปปรับใช้เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาบทบาทสตรี การพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อวิเคราะห์บทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา
3. เพื่อเสนอแนวทางในการพัฒนาเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

วิจัยครั้งนี้เก็บข้อมูลทุติยภูมิจากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (mixed methods research) ระหว่างเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน ดังนี้

ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร คือ ประชาชนเพศหญิงที่มีอายุ 18 ปีขึ้นไป อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ทั้งหมดจำนวน 108,628 คน

ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างด้วยสูตรของทาโร ยามาเน (Yamane, T., 1973) และกำหนดความคลาดเคลื่อนที่ 5 เปอร์เซ็นต์ ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 400 คน

การวิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้วิจัยทำการเลือกตัวอย่างตามสะดวก (Miles, M. B., & Huberman, A. M., 1994) ผู้วิจัยทำการกำหนดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งหมด 22 คน แบ่งออกเป็นผู้นำชุมชน จำนวน 5 คน และสตรีในชุมชน จำนวน 17 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทสตรี (กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย, 2560) ประกอบด้วย บทบาทสตรีด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม บทบาทสตรีด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม บทบาทสตรีด้านการกีฬาและนันทนาการ บทบาทสตรีด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและต่อต้านยาเสพติด บทบาทสตรีทางด้านการเมือง บทบาทสตรีทางด้านเศรษฐกิจ บทบาทสตรีด้านการบริหารงาน และบทบาทสตรีด้านการได้รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง

การวิจัยเชิงคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ การสัมภาษณ์ ซึ่งแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 บทบาทสตรี (กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย, 2560) ประกอบด้วย บทบาทสตรีด้านการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม บทบาทสตรีด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม บทบาทสตรีด้านการกีฬาและนันทนาการ บทบาทสตรีด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและต่อต้านยาเสพติด บทบาทสตรีทางด้านการเมือง บทบาทสตรีทางด้านเศรษฐกิจ บทบาทสตรีด้านการบริหารงาน และบทบาทสตรีด้านการได้รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร

ตอนที่ 2 การพัฒนาท้องถิ่น/ชุมชน ประกอบด้วย ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านการเมือง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

จากการวิจัยเรื่องบทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยปทุมธานี เพื่อนำไปประกอบการขอเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยปฏิบัติงานภาคสนามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล ป้องกันการได้รับข้อมูลที่คลาดเคลื่อน
3. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอนต่อไป

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ดำเนินการวิจัย ค้นคว้า เก็บรวบรวมข้อมูลทางทฤษฎี และแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำมาปรับใช้เป็นเกณฑ์ในการชี้วัดได้อย่างถูกต้อง
2. ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามขึ้นเพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ในการวิจัยครั้งนี้
3. ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (quantitative research) จากแบบสอบถามที่เก็บได้จากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด และนำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์ตามหลักการเชิงเนื้อหาและเหตุผลทางวิชาการ โดยทำการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ตามข้อเท็จจริงของกรอบแนวคิดที่ได้กำหนดไว้

การวิจัยเชิงคุณภาพ

หลังจากที่ทำการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณแล้ว ผู้วิจัยจึงทำการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ทั้งหมด 22 คน ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มเป้าหมายโดยพิจารณาถึงความเหมาะสมและความสะดวกของผู้ให้สัมภาษณ์ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อศึกษาสภาพทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับบทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมหรืออนุญาตให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ทำการนัดหมายวันเวลา และสถานที่สัมภาษณ์ โดยผู้วิจัยได้ส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เพื่อขอสัมภาษณ์เชิงลึกจากมหาวิทยาลัยโดยผู้วิจัยเป็นผู้เก็บข้อมูลด้วยตนเอง ในขณะที่สัมภาษณ์มีการจดบันทึกข้อความสำคัญ และขออนุญาตบันทึกด้วยเครื่องบันทึกเสียง ผู้วิจัยได้นำบทสัมภาษณ์นำมาถอดเทปรวบรวมประเด็นคำตอบต่าง ๆ และวิเคราะห์เนื้อหา เพื่อสรุปสาระความสัมพันธ์ของแนวคิดนั้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนบทสรุปงานวิจัยในครั้งนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างดำเนินการโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและเครื่องมือทางสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อดำเนินการบรรลุตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ตั้งไว้โดยสถิติที่ใช้ มีดังนี้

การวิเคราะห์เชิงปริมาณ

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จนครบ จำนวน 400 ตัวอย่าง คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างมาทำการวิเคราะห์ทางสถิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและใช้ค่าสถิติ และนำข้อมูลมาแจกแจงตามประเด็นต่าง ๆ

การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ

โดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การสังเกตระหว่างการสัมภาษณ์ การจดบันทึกการจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่ ตามประเด็นที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งผลการวิเคราะห์ข้อมูลจะนำมาเป็นข้อมูลเพื่อสนับสนุนผลการวิจัยต่อไป

ผลการวิจัย

1. ระดับการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

บทบาตสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของบทบาตสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม (n=400)

บทบาตสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาท้องถิ่นของเทศบาลตำบล ในอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับที่
1. บทบาตสตรีด้านการศึกษาศาสนาวัฒนธรรม	3.52	0.54	มาก	5
2. บทบาตสตรีด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม	3.39	0.45	ปานกลาง	7
3. บทบาตสตรีด้านการกีฬาและนันทนาการ	3.56	0.49	มาก	4
4. บทบาตสตรีด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและต่อต้านยาเสพติด	3.68	0.47	มาก	3
5. บทบาตสตรีทางด้านการเมือง	4.16	0.45	มาก	1
6. บทบาตสตรีด้านเศรษฐกิจ	3.79	0.48	มาก	2
7. บทบาตสตรีด้านการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล	3.36	0.50	ปานกลาง	8
8. บทบาตสตรีด้านการได้รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร	3.46	0.44	มาก	6
รวม	3.64	0.18	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับบทบาตสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.64$, S.D. = 0.18) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน ปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านบทบาตสตรีทางด้านการเมือง ($\bar{X} = 4.16$, S.D. = 0.45) รองลงมา ได้แก่ บทบาตสตรีด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.48) บทบาตสตรีด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและต่อต้านยาเสพติด ($\bar{X} = 3.68$, S.D. = 0.47) บทบาตสตรีด้านการกีฬาและนันทนาการ ($\bar{X} = 3.56$, S.D. = 0.49) บทบาตสตรีด้านการศึกษาศาสนาวัฒนธรรม ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.54) บทบาตสตรีด้านการได้รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ($\bar{X} = 3.46$, S.D. = 0.44) บทบาตสตรีด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.39$, S.D. = 0.45) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ บทบาตสตรีด้านการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ($\bar{X} = 3.36$, S.D. = 0.50)

การพัฒนาของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการพัฒนาของเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม (n=400)

การพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวม	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1. เศรษฐกิจ	3.50	0.31	มาก	3
2. สังคม	3.66	0.27	มาก	1
3. การเมือง	3.61	0.32	มาก	2
รวม	3.59	0.19	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า การพัฒนาของเทศบาลตำบลใน จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.59$, S.D. = 0.19) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย พบว่า ด้านสังคม ($\bar{X} = 3.66$, S.D. = 0.27) รองลงมา ได้แก่ ด้านการเมือง ($\bar{X} = 3.61$, S.D. = 0.32) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 3.50$, S.D. = 0.31)

2. วิเคราะห์บทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ตัวแปรอิสระ	B	Std. Error	Beta	t	Sig
ค่าคงที่	3.046	.175		17.365	.000
บทบาทสตรีด้านการศึกษาศาสนาวัฒนธรรม (X ₁)	.031	.017	.090	1.877	.061
บทบาทสตรีด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม (X ₂)	.023	.019	.056	1.182	.238
บทบาทสตรีด้านการกีฬาและนันทนาการ (X ₃)	.006	.018	.016	.337	.736
บทบาทสตรีด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและต่อต้านยาเสพติด (X ₄)	.013	.019	.032	.685	.494
บทบาทสตรีทางด้านการเมือง (X ₅)	.014	.020	.033	.690	.490
บทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ (X ₆)	.114	.019	.295	5.978	.000*
บทบาทสตรีด้านการบริหารงาน (X ₇)	.048	.018	.130	2.680	.008*
บทบาทสตรีด้านการได้รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร (X ₈)	.002	.020	.005	.106	.916

R = 0.387, R Square = 0.150, Adjuster R Square = .132

Std. Error of the Estimate = 0.17275 F = 8.597, Sig = 0.000

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า มีตัวแปรอิสระเพียง 2 ตัว จากทั้งหมด 8 ตัวแปร (บทบาทสตรี) ที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา (Y) โดยพิจารณาจากค่า Sig 0.000 ซึ่งน้อยกว่าระดับนัยสำคัญที่กำหนดที่ 0.05

พบว่า คะแนนมาตรฐานของบทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ (X₆) และบทบาทสตรีด้านการบริหารงาน (X₇) มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา (Y) (Beta) มีค่าเท่ากับ .295 และ .130 โดยบทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ (X₆) ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา (Y) สูงสุด บทบาทสตรีด้านการบริหารงาน (X₇) ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา (Y) ต่ำสุด มีค่าสหสัมพันธ์พหุคูณของการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา (Y) กับบทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ (X₆) และด้านบทบาทสตรีด้านการบริหารงาน (X₇) มีค่า (R) เท่ากับ .387 โดยที่ตัวพยากรณ์ทั้ง 2 ด้านมีค่า (R Square) เท่ากับ .150 สามารถพยากรณ์ความแปรปรวนของการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา (Y) ได้ร้อยละ 15.00 มีความคลาดเคลื่อนในการพยากรณ์ .175 โดยสามารถเขียนสมการพยากรณ์การพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา (Y) ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$\hat{Y} = 3.046 + 0.295 (\text{บทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ}) + 0.130 (\text{บทบาทสตรีด้านการบริหารงาน})$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$\hat{Z} = 0.114 (\text{บทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ}) + 0.048 (\text{บทบาทสตรีด้านการบริหารงาน})$$

จากสมการข้างต้นจะเห็นได้ว่าบทบาทสตรี ด้านบทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ (X₆) ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา (Y) ในทิศทางบวก และขนาดตอบสนองเท่ากับ 0.295 หมายความว่า เมื่อบทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ (X₆) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา (Y) เพิ่มขึ้น 0.295 หน่วย โดยที่ตัวแปรอื่นในสมการคงที่

จากสมการข้างต้นจะเห็นได้ว่าบทบาทสตรีด้านการบริหารงาน (X_7) ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา (Y) ในทิศทางบวก และขนาดตอบสนองเท่ากับ 0.130 หมายความว่า เมื่อบทบาทสตรีด้านการบริหารงาน (X_7) เพิ่มขึ้น 1 หน่วยจะทำให้ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา (Y) เพิ่มขึ้น 0.130 หน่วย โดยที่ตัวแปรอื่นในสมการคงที่

สรุปผล บทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ (X_6) และด้านบทบาทสตรีด้านการบริหารงาน (X_7) ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการพัฒนาชุมชนในอำเภอสูงเนิน จังหวัดนครราชสีมา

3. เสนอแนวทางในการพัฒนาเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

3.1 บทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

บทบาทสตรีด้านการศึกษาศาสนาวัฒนธรรม คือ การสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น การมีความเชื่อที่แตกต่างกันไม่จำเป็นต้องจำกัดสิทธิของกันและกันที่จะเข้าไปมีบทบาทต่อชุมชน เนื่องจากทุกเพศมีความเท่าเทียมกัน มีการส่งเสริมสถานศึกษาให้ความรู้ต่อการเคารพสิทธิกันและกันอย่างเท่าเทียม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

บทบาทสตรีด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม คือ การที่สตรีเข้าไปมีบทบาทต่อกิจกรรมสาธารณสุขของชุมชนด้วยการอาสาสมัครประชาชนในการตรวจสุขภาพประจำปีทำให้ลักษณะการทำงานมีความละเอียด ละเอียดรอบคอบมากขึ้น นอกจากนี้การเข้าไปมีบทบาทต่อกิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมก็ช่วยให้สตรีได้มีบทบาทและเป็นที่ยอมรับต่อกิจกรรมทุกรูปแบบอย่างเท่าเทียมกันกับเพศชาย

บทบาทสตรีด้านการกีฬาและนันทนาการ คือ ผู้นำชุมชนได้ส่งเสริมให้สตรีเข้าไปมีบทบาทในกิจกรรมกีฬา นันทนาการต่าง ๆ ในชุมชนอย่างไม่แบ่งแยกเพื่อเป็นการส่งเสริมบทบาทของสตรีในสังคม

บทบาทสตรีด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและต่อต้านยาเสพติด คือ ประชาชนมีความรู้สึกเห็นด้วยต่อสภาพการณ์เฝ้าเวรยามกลางคืนที่ให้สตรีได้มีบทบาทต่อกิจกรรม ทำให้ลักษณะกระบวนการทำงานไม่ผิดพลาดอย่างที่คิดไว้ ผู้นำยังส่งเสริมให้ประชาชนได้ตระหนักต่อการเคารพต่อสิทธิของผู้อื่น การรักษาเกียรติต่อเพื่อนมนุษย์ร่วมกัน ฯลฯ

บทบาทสตรีทางด้านการเมือง คือ สภาพแวดล้อมทางสังคมเปิดกว้างต่อการมีบทบาททางการเมืองของสตรี ผู้นำชุมชนปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชนอย่างเท่าเทียมกัน ตลอดจนส่งเสริมการผลักดันให้สตรีได้ลงสมัครเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง

บทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ คือ สตรีในชุมชนสามารถมีบทบาทต่อการประกอบอาชีพได้อย่างอิสระเหมือนเพศชาย การรับค่าตอบแทนจากการทำงานก็มีความเหมาะสม นอกจากนี้ การมีส่วนร่วมในชุมชนอย่างปฏิบัติต่อกันอย่างเท่าเทียมอีกด้วย ทำให้ลดปัญหาการแบ่งแยกด้านเพศสภาพในชุมชน

บทบาทสตรีด้านการบริหารงาน คือ การเข้าไปมีบทบาทต่อการบริหารงานในชุมชนช่วยให้สตรีได้รับการยอมรับจากผู้อื่นในชุมชนได้ การที่ผู้นำชุมชนส่งเสริมให้ประชาชนเคารพต่อความเสมอภาคของสตรีที่มีอย่างเท่าเทียมกันกับเพศชายจะช่วยให้บทบาทสตรีเป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้น

บทบาทสตรีด้านการได้รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร คือ ประชาชนมีความคิดเห็นว่า การที่สตรีได้เข้าไปมีบทบาทต่อการรับและเผยแพร่ข้อมูลในชุมชนจะสร้างความรู้สึกเป็นหนึ่งเดียวกันในชุมชนได้ นอกจากนี้ สตรียังสามารถเข้าไปมีบทบาทต่อการประกาศข่าวสารในชุมชนได้เช่นเดียวกับเพศชายอย่างเสมอภาค

3.2 การพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

ด้านเศรษฐกิจ คือ การที่ส่งเสริมให้สตรีได้เรียนรู้กระบวนการมีส่วนร่วม การพึ่งพาตนเองได้ การเรียนรู้ที่จะใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารการทำงาน ทำให้ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ และการพัฒนาชุมชนเองก็จะช่วยเพิ่มโอกาสในการจ้างงาน และเกิดการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจในชุมชน

ด้านสังคม คือ การที่บริบททางสังคม ไม่ว่าจะเป็นแผนการพัฒนาของรัฐบาลที่เอื้อต่อการมีบทบาทของสตรีในกิจกรรมทางสังคม ตลอดจนลักษณะการบริหารจัดการงานของผู้นำชุมชนที่ส่งเสริมให้สตรีได้มีบทบาททางสังคมมากขึ้นเป็นการเปิดโอกาสให้กับสตรีได้เข้าไปพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบงานของชุมชน และร่วมรับทราบข่าวสารของชุมชนได้อย่างเท่าเทียมกับผู้อื่นในชุมชน

ด้านการเมือง คือ ปัจจุบันนั้นเกิดการส่งเสริมให้สตรีได้รับรู้ข่าวสารทางการเมือง ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมือง รวมไปถึงการลงสมัครเลือกตั้งต่าง ๆ เพื่อเข้าไปมีบทบาททางการเมือง การพัฒนาชุมชนอย่างมีความมุ่งมั่น ซึ่งก็จะทำให้บริบทการมีส่วนร่วมของสตรีนั้นเป็นที่ยอมรับทางสังคมมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

1. ระดับการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

1.1 บทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบลใน จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 6 ด้าน ปานกลาง 2 ด้าน โดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย คือ ด้านบทบาทสตรีทางด้านการเมือง รองลงมาได้แก่ ด้านบทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ ด้านบทบาทสตรีด้านการรักษาความสงบเรียบร้อยและต่อต้านยาเสพติด ด้านบทบาทสตรีด้านการกีฬาและนันทนาการ ด้านบทบาทสตรีด้านการศึกษาศาสนาวัฒนธรรม ด้านบทบาทสตรีด้านการได้รับและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ด้านบทบาทสตรีด้านการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการบริหารงาน ดังที่งานวิจัยของ อัญชิษฐา อักษรศรี วิจัยเรื่อง บทบาทของสตรีไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทของสตรีไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0 พบว่า บทบาทของสตรีในยุคปัจจุบันเปลี่ยนไปเป็นอย่างมากในหลาย ๆ ด้านไม่ว่าจะเป็น บทบาทนอกบ้าน และบทบาทในบ้าน ผู้หญิงสมัยใหม่หลาย ๆ คนจะมีบทบาทหน้าที่การงานนอกบ้านมากกว่า ทำให้หลาย ๆ คนต้องมีการพัฒนาตัวเองแทบจะทุก ๆ เรื่องเพื่อให้ทันต่อยุคและเหตุการณ์ในสังคม ปัจจุบัน โดยเฉพาะบทบาทการเป็นผู้นำในองค์กรที่ดีผู้หญิงคนหนึ่งนั้นที่ได้โอกาสเป็นสิ่งที่ท้าทาย เป็นอย่างมาก เพราะการทำงานร่วมกับคนหรือ การบริหารบุคคลในองค์กรโดยเฉพาะการตัดสินใจสิ่งที่สำคัญ ๆ บทบาทของสตรีในประเทศไทยนั้นได้เพิ่มขึ้นกว่าในอดีตอย่างมาก และพบว่า ผู้หญิงได้รับการยอมรับในสังคมมากขึ้น รัฐบาลได้มีการอภิปรายของยุทธศาสตร์การพัฒนาสตรี พ.ศ.2560 - 2564 ซึ่งได้กำหนดกรอบความคิดไว้ 5 แนวทางเพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศ ความจำเป็นในการดำเนินการเพื่อสร้างสังคมที่เท่าเทียมกัน และเผชิญกับประเด็นท้าทายต่าง ๆ ยุทธศาสตร์ 5 แนว คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ปรับเปลี่ยนเจตคติของสังคมในประเด็นความเสมอภาคเท่าเทียมกันระหว่างหญิงชาย ยุทธศาสตร์ที่ 2 เสริมพลัง เพิ่มบทบาทการมีส่วนร่วม เพื่อพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิตแก่สตรีทุกกลุ่มและทุกระดับยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนาเงื่อนไขและปัจจัย ที่เอื้อต่อการพัฒนาสตรีที่มีประสิทธิภาพและเสมอภาค ยุทธศาสตร์ที่ 4 กำหนดมาตรการเฝ้าระวัง ขจัดปัจจัยเสี่ยงป้องกันคุ้มครองช่วยเหลือและเยียวยา ยุทธศาสตร์ที่ 5 สร้างความเข้มแข็งของกลไก และกระบวนการพัฒนาสตรีตั้งนั้นกระบวนการทำให้สตรีมีบทบาททางสังคมในยุคปัจจุบัน ทำให้สตรีต้องแข่งขันกับการดำเนินชีวิตมากขึ้น (อัญชิษฐา อักษรศรี, 2564)

1.2 การพัฒนาของเทศบาลตำบลใน จังหวัดนครราชสีมา ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ด้านสังคม รองลงมาได้แก่ ด้านการเมือง และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านเศรษฐกิจ ตามที่การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุมชน: แนวคิด ขอบข่าย และหลักในการปฏิบัติของนักพัฒนา การมีส่วนร่วมเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดำเนินชีวิตมนุษย์บนโลกใบนี้ เพราะมนุษย์อยู่ร่วมกันเป็นสังคมต่างพึ่งพาอาศัยกันและต่างต้องมีบทบาทภาระหน้าที่ที่ต้องรับผิดชอบตามวาระโอกาสที่มาถึง บทบาทหน้าที่ที่ได้รับจากการยอมรับ บทบาทที่สร้างขึ้นด้วยตนเอง ในปัจจุบันรัฐบาลต่างให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นอย่างมากโดยให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนใน

ทุกขั้นตอนการพัฒนา เริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วมในการค้นหา การมีส่วนร่วมในการวางแผน การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบและติดตามผล และการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ฯลฯ ซึ่งการมีส่วนร่วมของประชาชนกำลังเป็นกระแสที่ได้รับความสนใจจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน บทความนี้ได้ทบทวนแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับการพัฒนาชุมชน จุดมุ่งหมายและขอบข่ายของการพัฒนาชุมชน และหลักในการดำเนินงานพัฒนาชุมชน (เพ็ญศรี ฉิรินัง และวรสิทธิ์ เจริญพุด, 2559)

2. วิเคราะห์บทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา บทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ และบทบาทสตรีด้านการบริหารงานส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ส่วนบทบาทสตรีด้านอื่น ๆ ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ ดังที่การศึกษาเรื่องสภาพและปัญหาการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า สภาพภาพของกลุ่มตัวอย่างต่างมีความคิดเห็นต่อสภาพและปัญหาการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ศราวุธ สังข์วรรณะ, 2556)

3. เสนอแนวทางในการพัฒนาเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

3.1 บทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ว่าการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น การมีความเชื่อที่แตกต่างกันไม่จำเป็นต้องจำกัดสิทธิของกันและกันที่จะเข้าไปมีบทบาทต่อชุมชน เนื่องจากทุกเพศมีความเท่าเทียมกัน มีการส่งเสริมสถานศึกษาให้ความรู้ต่อการเคารพสิทธิกันและกันอย่างเท่าเทียม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ดังที่ พยุง รสใจ ศึกษาเรื่อง บทบาทผู้นำสตรีในทางการเมืองการปกครอง ศึกษากรณีตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยที่ทำให้ผู้นำสตรีเข้ามามีบทบาททางการเมืองการปกครองในระดับท้องถิ่น เกิดจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายใน ปัจจัยภายในที่สำคัญ คือ การตัดสินใจด้วยตนเองการสนับสนุนจากสมาชิกในครอบครัว เพื่อนบ้าน ส่วนปัจจัยภายนอก คือ ความเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์บ้านเมือง 2) บทบาททางการเมืองการปกครองระดับท้องถิ่นของผู้นำสตรีที่สำคัญที่สุด ได้แก่การร่วมรณรงค์เกี่ยวกับการเลือกตั้ง (พยุง รสใจ, 2554)

3.2 การพัฒนาชุมชนของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา สรุปได้ว่า การที่บริบททางสังคม ไม่ว่าจะเป็นแผนการพัฒนาของรัฐบาลที่เอื้อต่อการมีบทบาทของสตรีในกิจกรรมทางสังคม ตลอดจนลักษณะการบริหารจัดการงานของผู้นำชุมชนที่ส่งเสริมให้สตรีได้มีบทบาททางสังคมมากขึ้นเป็นการเปิดโอกาสให้กับสตรีได้เข้าไปพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่ ได้รับผิดชอบงานของชุมชน และร่วมรับทราบข่าวสารของชุมชนได้อย่างเท่าเทียมกับผู้อื่นในชุมชน ซึ่ง ภิกัดดี กัลยาณมิตร ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาทุนทางสังคมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง พบว่า แนวทางการพัฒนาของตนเองเป็นเงื่อนไขสำคัญของการดำรงอยู่ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยมี เงื่อนไขสำคัญ 3 ประการ คือ 1) การสร้างบรรทัดฐานแบบพึ่งพาอาศัยกันที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานและกฎเกณฑ์กติกา ของความสัมพันธ์แบบเท่าเทียมกัน พร้อมทั้งพัฒนากระบวนการบังคับทางสังคมและการขัดเกลาทางสังคม 2) การสร้างเครือข่ายที่ทำให้บุคคลมาสัมพันธ์กันในเรื่องเกี่ยวกับชุมชน รวมทั้งปลูกฝังให้เกิดจิตสำนึกสาธารณะ และความไว้วางใจกันจนในที่สุดสามารถพัฒนาไปสู่ความเป็นชุมชนแบบประชาสังคมและเป็นชุมชนที่พัฒนาอย่างยั่งยืน 3) การสร้างเงื่อนไขสำคัญของการดำรงอยู่ภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลงไปสู่ความทันสมัยและ ความสัมพันธ์ทางการผลิตแบบทุนนิยม คือ ศักยภาพของชุมชนในการจัดระเบียบทางสังคมใหม่ที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงโลกทัศน์ (ภิกัดดี กัลยาณมิตร, 2559)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ระดับบทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล จังหวัดนครราชสีมา และระดับการพัฒนาของเทศบาลตำบลใน จังหวัดนครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การวิเคราะห์บทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา บทบาทสตรีด้านเศรษฐกิจ และบทบาทสตรีด้านการบริหารงานส่งผลต่อการพัฒนาของเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.05 ส่วนบทบาทสตรีด้านอื่น ๆ ไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ และแนวทางในการพัฒนาเทศบาลตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา การสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น การมีความเชื่อที่แตกต่างกันไม่จำเป็นต้องจำกัดสิทธิของกันและกันที่จะเข้าไปมีบทบาทต่อชุมชน เนื่องจากทุกเพศมีความเท่าเทียมกัน และการที่บริบททางสังคม ไม่ว่าจะเป็นแผนการพัฒนาของรัฐบาลที่เอื้อต่อการมีบทบาทของสตรีในกิจกรรมทางสังคม ตลอดจนลักษณะการบริหารจัดการงานของผู้นำชุมชนที่ส่งเสริมให้สตรีได้มีบทบาททางสังคมมากขึ้นเป็นการเปิดโอกาสให้กับสตรีได้เข้าไปพัฒนาทักษะการทำงานร่วมกับเจ้าหน้าที่จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะดังนี้ ข้อเสนอแนะจากการวิจัย บทบาทสตรีด้านการศึกษา วัฒนธรรม โดยหน่วยงานควรจัดให้สตรีสามารถก้าวเข้ามามีบทบาทในเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา วัฒนธรรมเพิ่มมากขึ้นจากเดิม ส่งเสริมการสืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น การมีความเชื่อที่แตกต่างกันไม่จำเป็นต้องจำกัดสิทธิของกันและกันที่จะเข้าไปมีบทบาทต่อชุมชน เนื่องจากทุกเพศมีความเท่าเทียมกัน มีการส่งเสริมสถานศึกษาให้ความรู้ต่อการเคารพสิทธิกันและกันอย่างเท่าเทียม เพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย วางนโยบายที่เปิดโอกาสให้ผู้หญิงได้ใช้ศักยภาพตนเองที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติเพื่อให้สังคมขับเคลื่อนความเท่าเทียมอย่างมีเอกภาพ ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป ศึกษาสภาพและปัญหาการดำเนินงานในด้านบทบาทสตรีที่ส่งผลต่อการพัฒนาเทศบาลตำบลในจังหวัดนครราชสีมา

เอกสารอ้างอิง

- เพ็ญศรี ฉิรินัง และวรสิทธิ์ เจริญพัฒน์. (2559). การพัฒนาชุมชน : แนวคิด ขอบข่าย และหลักในการปฏิบัติของนักพัฒนา. วารสารวิจัยมหาวิทยาลัยเวสเทิร์น มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 2(2), 89 - 99.
- กรมการปกครอง, กระทรวงมหาดไทย. (2560). พัฒนารูปแบบสตรี. เรียกใช้เมื่อ 3 เมษายน 2566 จาก <https://www.cdd.go.th/our-services/women-empowerment-fund>
- กิตติสันต์ ทัดตะพันธ์. (2553). บทบาทของสตรีสตรีกับการบริหารฝึกอบรม: กรณีศึกษานายกบริหารส่วนตำบลริมเหนืออำเภอแมริมจังหวัดเชียงใหม่. ใน วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการเมืองและการปกครอง. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ชยาภรณ์ จตุพรประสิทธิ์ และคณะ. (2560). บทบาทผู้นำสตรีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาเทศบาลนครแหลมฉบัง จังหวัดชลบุรี. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย, 9(3), 581 - 611.
- พยุ่ง รสใจ. (2554). บทบาทผู้นำสตรีในทางการเมืองการปกครอง : ศึกษากรณีตำบลหนองมะค่าโมง อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี. สุพรรณบุรี: สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด สุพรรณบุรี.
- ภิกค์กั กัลยาณมิตร. (2559). การพัฒนาทุนทางสังคมสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง. วารสารวิจัยและพัฒนา วไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 11(3), 305 - 317.
- ศราวุธ สังข์วรรณะ. (2556). สภาพและปัญหาการดำเนินงานกองทุนพัฒนาบทบาทสตรี จังหวัดสุพรรณบุรี. ใน รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ.
- สมหมาย ภักดีชาติ. (2563). ทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. เรียกใช้เมื่อ 3 เมษายน 2566 จาก http://www.nakhonpathom.go.th/files/com_news_report/2019-07_b216aeb634f2315.pdf

- สำนักกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. (2554). รายงานประจำปี 2554 สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว.
- สุกฤตา จินดาพร และโชติมา แก้วกรอง. (2556). การมีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีไทยในพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของภูมิภาคตะวันตก. วารสารการเมืองการปกครอง, 3(2), 118-133.
- อัญธิษฐา อักษรศรี. (2564). บทบาทของสตรีไทยในยุคไทยแลนด์ 4.0. วารสารวิจัยวิชาการ, 4(3), 297 - 310.
- Miles, M. B., & Huberman, A. M. (1994). Qualitative Data Analysis: An Expanded Sourcebook. Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Yamane, T. (1973). Statistics: An Introductory Analysis. (3rd ed). New York: Harper and Row.
- YSDA Thailand. (2015). The Sustainable Development Goals. Retrieved April 4, 2023, from <https://ysdathailand.org/index.php?home=sdgs>